

9 Till slut: Man litar på offentliga tjänster

Offentliga tjänster är en väsentlig del av finländskt liv och finländarnas liv. Till och med hälften av dem som deltog i undersökningen upplevde att de använder offentliga tjänster varje vecka. En femtedel stöder sig på dem varenda dag.

Offentliga tjänster täcker viktiga livsområden. De flesta kommer i kontakt med dessa tjänster i hälsovården. I sinom tid får var och en också njuta av tjänsterna inom fostran och bildning. Annars använder man främst tjänsterna inom kultur (särskilt bibliotekstjänsterna), kollektivtrafik och motion.

Utöver det här kommer finländarna ofta i kontakt med offentliga tjänster utan att vara medvetna om det. Detta händer då de utnyttjar sådant som möjliggörs av infrastruktur, såsom värme, vatten, parker eller trafiknätverket.

Offentliga tjänster värdesätts tämligen högt. Finländarna är nöjda med de tjänster som de använder. Dessutom har de förtroende för att de kommer att kunna anlita offentliga tjänster eller bli klienter inom dem då de behöver dem.

Det finns dock en verklig oro för tjänsterna. Även sådana människor finns som tycker att situationen för tjänsterna har förbättrats de senaste åren. Ännu fler tror dock att situationen har blivit sämre.

Man vill att offentliga tjänster förblir offentliga. Det är viktigt att den offentliga sektorn bär organiseringsansvaret och att tjänsterna finansieras med skattemedel. Det här möjliggör att tjänsterna förblir så heltäckande som möjligt, vilket är väldigt viktigt för medborgarna.

Offentliga tjänster anses också vara något som är mer omfattande än själva tjänsten. Goda offentliga tjänster bidrar till att bevara försörjningsberedskapen.

Goda offentliga tjänster ökar boendetrivseln. De är också en faktor som avsevärt förbättrar attraktiviteten för orten och regionen.

Tidvis sträcker sig diskussionen om utläggning också till offentliga tjänster. Finländarna fördömer inte utläggning helt och hållet.

Ändå tycker medborgarna att utläggning är förenad med stora risker. Den anses ha fler negativa än positiva konsekvenser. Man fruktar särskilt att de avgifter som debiteras av tjänsteanvändarna skulle bli dyrare, och att tjänsterna skulle bli mer centraliserade och ensidiga.

Det här är förståeligt. Det sägs ju på annat håll hur viktigt det är att offentliga tjänster är så heltäckande som möjligt. De ska också vara jämlikt tillgängliga runt om i landet.

Risken med utläggning anses vara att det skulle kunna leda till ökad ojämlikhet mellan medborgarna.

Den image som offentliga tjänster har är inte lika dynamisk som imagen för motsvarande tjänster som tillhandahålls privat.

Man anser att privata tjänster är modernare, effektivare, mångsidigare, har ett bredare utbud och att man snabbt kan anlita dem.

Det klagas över att de motsvarande offentliga tjänsterna är ålderdomliga och ineffektiva. Å andra sidan kan man konstatera att det är enkelt att hitta de offentliga tjänsterna, de anställda som jobbar inom tjänsterna är kompetenta och ansvarsfulla och att de främjar finländarnas välbefinnande.

Dessutom kan man enligt finländarna lita på offentliga tjänster.

Det gör i princip alla oavsett bakgrund eller samhällelig ställning. Ibland är man oense om detaljerna, till exempel då man funderar på utvecklingen av tjänsterna eller utvidgningen av ansvaret för ordnandet av tjänsterna.

Då är det typiskt att skillnaden mellan de högerinriktade och vänsterinriktade blir tydlig, ibland också skillnaden mellan ett samfunds- och individcentrerat synsätt.

Skillnaden kommer fram särskilt då temat för diskussionen är relationen mellan den privata och offentliga sektorn och sektorernas roll i bakgrunden till offentliga tjänster.

De vänsterinriktade är mer skyddande och vill starkare hålla fast vid det nuvarande sättet att ordna och tillhandahålla offentliga tjänster. De högerinriktade tror att utläggning resulterar i mer positiva saker och kräver ökad marknadsmässighet.

Inte ens det här ändrar ändå grundinställningen. Också de högerinriktade tycker att det som hör till kärnan av offentliga tjänster är viktigt.

Också enligt dem ska offentliga tjänster tillhandahållas och ordnas av den offentliga sektorn – kommunerna eller regionerna. Dessutom tycker också de att offentliga tjänster ska finansieras med skattemedel.